

Göteborg den 3 mars 2015

Yrkande (M) (FP) (KD)
Kommunstyrelsen 2015-03-11
Ärende 2.1.6

Hantering av resultat från folkomröstningen beträffande trängselskatt samt utredningsuppdrag

Göteborgs Stad har tillsammans med staten, Göteborgsregionen, Region Halland och Västra Götalandsregionen ett avtal om [Västsvenska paketet](#). Trängselskatten ingår i avtalet och har tre syften: minska trängseln, förbättra miljön och delfinansiera Västsvenska paketet. Paketet omfattar bland annat Hisingsbron, Västlänken, en ny älvförbindelse och satsningar på kollektivtrafik.

Infrastruktursatsningar bidrar till tillväxt och utvidgad arbetsmarknadsregion med Göteborg som nav. Vi tycker helheten är viktig där trängselskatt, nya trafikförbindelser och ökade kollektivtrafiksatsningar ger en gemensam effekt. Helheten är Västsvenska paketets styrka.

Trängselskatten ska bidra med 14 av de 34 miljarder kronor som Västsvenska paketet beräknas kosta. Staten bidrar med 17 miljarder på villkor att andra hälften medfinansieras lokalt. Trängselskatten räknas som lokal medfinansiering. Trängselskatten och ambitiösa satsningar på kollektivtrafiken minskar belastningen på miljön och stärker framkomligheten.

Folkomröstningen

Efter ett folkiniciativ beslutade Kommunfullmäktige våren 2013 att genomföra en rådgivande folkomröstning om trängselskatten. Frågan var densamma som namninsamlingen avsåg: "*Anser du att trängselskatten ska fortsätta i Göteborg efter valet 2014?*". Omröstningen genomfördes i samband med de allmänna valen 2014. 56,9% av de röstande röstade nej med ett valdeltagande på cirka 72,8%.

Skälen för att rösta ja eller nej har varierat. I en [undersökning](#)¹ med 1023 svarande säger 42 % av de tillfrågade nej-röstarna att deras huvudargument var att de inte vill betala trängselskatt, 27 % röstade emot Västlänken/Västsvenska paketet, 11 % var missnöjda med politikerna, 11 % av annan anledning och 10 % för att de ansåg att stationerna är felplacerade.

Med anledning av resultatet i den rådgivande folkomröstningen har Kommunstyrelsen:

- varit i kontakt med övriga parter i avtalet om folkomröstningens resultat och deras inställning till en förändring av Västsvenska paketet. Samtliga meddelar att de står kvar vid ingånget avtal.
- givit Stadsledningskontoret i uppdrag att utreda [alternativ till trängselskatten avseende påverkan på trängsel och miljö](#)² och [alternativ finansiering istället för trängselskatt](#)³.

¹ <http://korta.nu/opinionsundersokning>

² "Alternativa förslag för likvärdiga effekter vid ett borttagande av trängselskatten"
<http://korta.nu/R-3>

³ "Alternativa förslag till finansiering av det Västsvenska paketet vid ett borttagande av trängselskatten"
<http://korta.nu/alternativfinansiering>

Utredningarna redovisades i december 2014 respektive februari 2015. Som alternativa åtgärder avseende effekterna på trängsel och miljö utreddes bland annat att öka restiden för bilresor, minska restiden för kollektivtrafiken, öka attraktiviteten att cykla och att höja parkeringspriserna med 20 kronor per påbörjad parkeringssituation. Ingen av åtgärderna ger samma effekt som trängselskatten. En kombination av dem kan ge liknande effekter men då till stora kostnader.

De alternativa finansieringsformerna inkluderade bland annat infrastrukturavgifter, höjda parkeringsavgifter, kollektivtrafikavgifter eller finansiering via kommunens egen budget exempelvis genom kraftigt höjd kommunalskatt. Slutsatsen i utredningen är att trängselskatten är den enda åtgärd som kunde ge effekt på samtliga områden.

Analys och åtgärder framöver

Behovet av infrastruktursatsningar i Göteborg är stort då staden under lång tid inte lyckats få nationella infrastruktursatsningar. Investeringarna i Västsvenska paketet kommer att skapa nya möjligheter för tillväxt, nya jobb, regionförstoring och stadsutveckling i Göteborg och Västsverige. Det är därför viktigt att de inte förhindras eller försenas.

Pendeltågstunneln Västlänken är den största och mest omdebatterade investeringen i paketet. Den beslutade utformningen har valts efter omfattande utredningar och remissrundor där en stor majoritet av remissinstanserna förordade den beslutade sträckningen. Västlänken kommer att öka kapaciteten för pendeltågstrafiken, minska sårbarheten i järnvägssystemet och lösa upp den akuta situationen på Centralstationen. Västlänken möjliggör även pendeltågstrafik till flera knutpunkter i staden jämfört med andra alternativ som har debatterats, vilket också möjliggör stadsutveckling med fler bostäder och kontor. Hisingsbron och Marieholmstunneln kommer öka möjligheterna att resa över älven och minska sårbarheten i vägnätet. Investeringarna skapar arbetstillfällen både under byggtiden och efter färdigställandet.

Trängselskatten betalas idag till största del av invånare i andra kommuner än Göteborg. Det vore därför inte rimligt att göteborgarna skulle stå för hela kostnaden om trängselskatten avskaffades. Övriga parter i Västsvenska paketet har gjort klart att de står fast vid avtalet. Trängselskatten är reglerad i lag. Det är Riksdagen, inte staden, som har beslutsrätten i frågan.

Om Västsvenska paketet skulle rivas upp innebär det att samtliga delar av paketet måste omförhandlas och eventuellt utredas på nytt. Det skulle sannolikt innebära att nya investeringar och finansieringsformer kan vara på plats om tidigast 15 till 20 år. Risken är stor att finansieringen istället fryser inne eller hamnar i andra landsändar. En sådan utveckling vore förödande för Göteborgs och Västsveriges framtid. Vi vill därför inte ta initiativ i den riktningen. Däremot är det viktigt att trängselskattesystemet utformas på ett sätt som uppfattas som ändamålsenligt och kan få acceptans. Tre viktiga frågor i det sammanhanget är det så kallade Backaundantaget, förseningsavgiften och att även utländska fordon omfattas av trängselskatt.

Backaundantaget, förseningsavgiften och beskattning av utländska fordon

Betalstationernas placering i Backa har debatterats mycket. Boende har uppfattat situationen som ohållbar och Alliansen har varit drivande för att hitta en lösning. Göteborgs Stad och Trafikverket har i dialog med boende utrett flera olika alternativ. Kommunfullmäktige beslutade den 8 maj 2014 föreslå Regeringen att boende i Backa, Bäckebo, Tagene och Kärra

ska slippa betala trängselskatt vid betalstationerna i Backa och Tagene.

Alliansregeringen föreslog att undantaget skulle införas i januari 2015. Sedan regeringsskiftet har den nya rödgröna regeringen inte agerat i frågan. Detta är oacceptabelt. Vi tycker det är viktigt att undantaget snarast införs.

Vi har också varit kritiska mot den höga förseningsavgiften för obetald trängselskatt. Vägtullsutredningen föreslog en sänkning av förseningsavgiften från 500 kr till 100 kr. Tyvärr har den nytillträdda rödgröna regeringen inte genomfört denna ändring heller.

Utländska fordon ingår däremot i trängselskattesystemet från och med januari 2015. Det är bra.

Trängselskatten kan komma att justeras framöver med anledning av exempelvis ändrade trafikströmmar och förändrad infrastruktur. När sådana justeringar genomförs är det viktigt att förändringarna uppfattas som begripliga och ändamålsenliga hos allmänheten. Vi vill att beslut över mindre löpande förändringar framöver ska kunna fattas lokalt.

Slutsats

Investeringarna i Västsvenska paketet är viktiga för Göteborgs och Västsveriges framtid. De bör varken förhindras eller försenas. Trängselskattens effekter på trängsel och miljö är svåra och mycket dyra att ersätta. Samtliga parter i Västsvenska paketet meddelar att de står kvar vid ingånget avtal. Det finns uppenbart delade åsikter om trängselskatten. För att skapa ökad acceptans för trängselskatten krävs att fullmäktiges begäran om Backaundantaget omgående verkställs av regeringen, att förseningsavgifterna sänks och att framtida justeringar i systemet uppfattas som begripliga och ändamålsenliga hos allmänheten.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen och Kommunfullmäktige föreslår besluta:

- att meddela Regeringen resultatet av den rådgivande folkomröstningen samt resultatet av utredningarna *Alternativa förslag för likvärdiga effekter vid ett borttagande av trängselskatten* och *Alternativa förslag till finansiering av det Västsvenska paketet vid ett borttagande av trängselskatten*
- att hemställa till Regeringen om att besluta justera förseningsavgifterna i enlighet med Vägtullsutredningens betänkande
- att hemställa till Regeringen om att besluta verkställa Backaundantaget i enlighet med Kommunfullmäktiges begäran från maj 2014
- att resultatet i den rådgivande folkomröstningen antecknas